

Foreldreutvalget for grunnopplæringen takker for invitasjon til og innvilget høring til Meld. St. 34 (2012–2013) som vil finne sted tirsdag 21. mai 2013 kl. 11.40-11.50. Her sender FUG sitt høringsnotat i forkant av høringen.

FUGs generelle holdning

FUG mener at ved å lære barn og unge gode vaner tidlig vil de ha et utgangspunkt for god helse i fra sine tidligste år og ha etablert gode og innarbeidete vaner som de kan bygge på gjennom hele livet. Derfor er grunnlaget som legges i barnehagen og skolen avgjørende i et folkehelseperspektiv. Derfor er FUG glad for at regjeringen tar sikte på å opprette et nasjonalt senter for ernæring, fysisk aktivitet og helse i barnehager og skoler for å bidra til økt trivsel og økt konsentrasjon og for å styrke læringsevnen.

FUG presiserer at skolen skal medvirke til utjevning av sosiale forskjeller. Derfor vil det etter FUGs syn være nødvendig å arbeide for økt kunnskap om hvilke faktorer som vil styrke skolen som forebyggende og helsefremmende arena. Det er også vesentlig å få mer kunnskap om sammenhengen mellom helse, trivsel og læringsresultater.

1. Kosthold

FUG er glad for at det er en ambisjon om å utvide ordningen med gratis frukt og grønt til alle elever i grunnskolen. FUG ønsker imidlertid at regjeringen blir mer konkret. Når starter en utvidelse? Når er det et mål at dette skal være et tilbud til alle trinn? I tillegg ønsker FUG også at det innføres et daglig, sunt, gratis måltid for alle elever i grunnskolen. FUG støtter vektleggingen av at det er gode og trygge rammer rundt skolemåltidet. Det bør fastsettes at minst 20 minutter er satt av til måltidet og det må være med tilsyn. FUG ser i denne sammenhengen frem til resultatet av Helsedirektoratets kartlegging av måltidssituasjonen i skoler og skolefritidsordningen.

2. Fysisk aktivitet

Utearealer: FUG vektlegger at det må holdes fast ved normer for uteareal på skoler. Dette er avgjørende for at skolen skal kunne ha gode arealer for fysisk aktivitet i skolehverdagen. Det er viktig for barn og unge at det finnes attraktive, varierte, grønne arealer for lek, fysisk aktivitet og idrett i og i nærheten av barnehager og skoler.

Organisering: FUG støtter forslaget til regjeringen om å vurdere hvordan skoledagen kan organiseres slik at elevene sikres minst en time fysisk aktivitet hver dag. Men FUG ønsker at det iverksettes en konkret opptrappingsplan der alle elever får 30 minutter fysisk aktivitet hver dag som en start. Det er viktig at kroppsøvingslærerne har god kompetanse i faget og at de kan drive tilpasset og variert undervisning for alle.

Svømming: Det er kompetansemål i læreplanen om svømming. FUG vet etter henvendelser fra foreldre at noen skoler ikke har tilgang til svømmebasseng og elever får ikke svømmeopplæring. Da bryter kommunen loven. FUG mener det bør innskjerpes at det gis en god svømmeopplæring i alle kommuner for å unngå ulykker og drukning. Etter FUG syn burde St.meld 34 innholdt tiltak for å sikre at hele befolkningen kan svømme slik at vi ikke skal oppleve dødsulykker og varige skader som følge av at barn og unge ikke kan svømme.

Daglig mosjon: FUG mener det må legges til rette slik at barn og unge kan gå eller sykle til skolen. Forholdene må legges til rette med gang- og sykkelveier så elevene kan få en daglig

mosjon til og fra skolen. Foreldre må også ta et ansvar og gå med barna for å lære dem gode vaner istedenfor å kjøre dem. FUG støtter meldingens beskrivelser av helsefremmende transportløsninger.

3. Helse - det fysiske og psykososiale læringsmiljøet

Skolebygg: FUG mener det må stilles klare krav til kvalitet på skolebygg. Kravene til fysisk og psykososialt miljø i skoler og barnehager følger av opplæringsloven og av folkehelseloven med forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. FUG ser med stor bekymring på kartleggingen fra 2009 (Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet) hvor 32 % av skolene ikke ble godkjent. FUG ser frem til en ny kartlegging i 2013 og håper det blir igangsatt umiddelbare tiltak hvis resultatet av denne kartleggingen også avdekker lovbrudd.

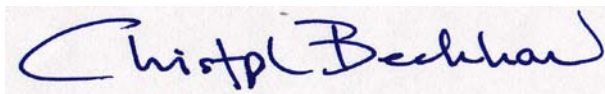
Krenkelser og mobbing: FUG er også svært glad for meldingens vektlegging av kvaliteten på skolen som møteplass for barn og unges sosiale miljø, og betydningen av å skape en arena for vennskap og bekjempelse av krenkelser og mobbing. Når FUG og KS har sluttført prosjektet med antimobbeteam i de utvalgte kommunene håper vi å kunne finne støtte for å etablere slike team i alle kommuner. Dette for at elever og deres foreldre skal få hjelp når det har oppstått en fastlåst situasjon. FUG støtter selvfølgelig de statlige tiltakene som bidrar til det forebyggende arbeidet og til bekjempelse av mobbing.

Helsetjenesten: I kapittel 4 i Folkehelsemeldingen står det at regjeringen ønsker å bygge ut kapasiteten og bedre kvaliteten i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er helt i tråd med FUGs ønske. Vi ser at skolehelsetjenesten blir nedprioritert mange steder på grunn av svak kommune-økonomi. FUG mener at helsesøster har en viktig funksjon både for å forebygge og for å hjelpe elever som har problemer fysisk og/eller psykisk. Forskning viser at den hyppigste årsaken til frafall er knyttet til psykiske eller psykososiale utfordringer. FUG foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe for å evaluere skolehelsetjenesten. Arbeidsgruppen bør se på hvordan helsetjenesten fungerer ved skolene på alle nivåer. Foreldre må også gis kunnskap om skolehelsetjenesten og elevenes rettigheter. Helseministeren sa også på lanseringen av Folkehelsemeldingen at det er viktig med tidlig innsats. Helsevesenet må være tidlig til stede for å kunne forebygge.

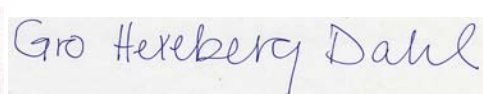
FUG er også glad for at de 180 mill. som nå bevilges på dette området er en start på en lenger opptrapping av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. FUG deler også Helseministerens bekymring for barn og unges psykiske helse, og håper at en styrking av skolehelsetjenesten kan bidra til forebyggende tiltak for disse elevene på et tidlig tidspunkt.

FUG leste med glede at regjeringen vil invitere Foreldreutvalget for grunnopplæringen til dialog om mulige tiltak som kan bidra til gode løsninger for måltids- og aktivitetsvaner på den enkelte skole. FUG vil gjerne delta i dette arbeidet og ser frem til fremtidig samarbeid.

Med vennlig hilsen

FUG-leder

Sekretariatets leder